

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/185/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119409813
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119409813.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobca BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko - advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanej R. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom T. L. ulica XXXX/XX, R., o zaplatenie 623,68 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 623,68 Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 361,39 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu vedený v Privatbanke, a. s., P.:K XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanej v plnej výške, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu vo výške 623,68 Eur, zmluvný úrok 25,50 % ročne zo sumy 361,39 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 361,39 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania titulom uzatvorenej Zmluvy o úvere č. 1464409545 zo dňa 07. 02. 2014 (ďalej len zmluva).

2. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila. Nenavrhla a nepredložila žiadne listinné dôkazy.

3. Zo žaloby žalobcu bolo zistené, že medzi žalobcom ako postupníkom a Poštovou bankou ako postupcom bola uzavretá Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 20. 12. 2018 na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere s príslušenstvom. Žalobca predložil do konania Zmluvu o postúpení pohľadávok, oznámenie postupcu o postúpení s podacím hárkom.

4. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili Zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 1 000 Eur v prospech žalovanej. Žalobca si zmluvné povinnosti splnil riadne a včas a žalovanej dňa 07. 02. 2014 poskytol prevodom na účet finančné prostriedky. Žalovaná sa zaviazala finančné prostriedky v dohodnutej lehote vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi podľa predpisu splátok k zmluve. Žalovaná svoj záväzok splnila čiastočne, tak ako vyplýva z listiny Aktuálny stav úveru časť Zaplatené splátky.

5. Žalovaná bola právnym predchodcom žalobcu z dôvodu neplnenia svojich zmluvných povinností vyzvaná podľa § 53 ods. 9 OZ a právny predchodca žalobcu listom zo dňa 19. 06. 2017 k uvedenému dňu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru podľa Článku VI. OP. Žalovaná ani napriek výzve svoj záväzok nespĺnila.

6. Žalobca poukázal na ustanovenie § 503 ods. 3 OZ a uplatnil si zmluvné úroky vo výške 25,50 % ročne s poukazom na skutočnosť, že takáto úroková sadzba bola medzi účastníkmi zmluvy dojednaná. Uviedol, že ani zákon č. 129/2010 Z. z. neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Poukázal na rozhodnutia zo súdnej praxe 5/1996, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17Co/141/2016 a č. k. 17Co/432/2015.

7. Žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 NV SR č. 87/1995 Z. z..

8. Zo žaloby bolo zistené, že dlžná istina spočívajúca v nesplatenej časti úveru je 361,39 Eur, zmluvné úroky a zákonné úroky do dňa predchádzajúceho 20. 12. 2018 sú 209,29 Eur, dlžné poplatky 53 Eur, čo spolu predstavuje sumy 623,68 Eur.

9. Žalovanej bola žaloba s prílohami a výzvou na vyjadrenie doručená. Žalovaná sa nevyjadrila, nenavrhol a nepredložila žiadne dôkazy.

10. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

12. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

13. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

15. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

17. V konaní nebolo sporné, že žalovaná s Poštovou bankou uzatvorila riadnu Zmluvu o úvere - Dostupná pôžička zo dňa 07. 02. 2014 v zmysle ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 1 000 Eur, výška mesačnej splátky 34 Eur bez poistenia, dátum prvej platby do 20. 03. 2014 vždy k 20. dňu v mesiaci, konečná splatnosť úveru 20. 02. 2018, počet splátok 48, úroková sadzba 25,50 % p. a., RPMN banky 30,99 % p. a., priemerná RPMN na trhu 45,94 % p. a. a celková výška nákladov 638,02 Eur. Súd mal za to, že zmluva obsahuje zákonom predpísané náležitosti. Z predložených listinných dôkazov bolo zistené,

že žalovaná neplnila včas a riadne, nereagovala na výzvy veriteľa a veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. OP ku dňu 19. 06. 2017.

18. Súd mal za to, že Poštová banka postúpila platne pohľadávku podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, išlo o splatnú pohľadávku po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžník bol v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Žalovaná bola vyzvaná výzvou zo dňa 23. 05. 2017. Zároveň bola upozornená, že banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným. Výzvou zo dňa 19. 06. 2017 banka vyhlásila úver predčasne splatným. Uvedené výzvy boli žalovanej doručované poštou.

19. Súd žalobe vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu, keďže nebolo v konaní sporné, že úver čerpala, suma jej bola poskytnutá na účet a z predložených listín zo strany žalobcu bolo zistené, že úver splácala. Z dôvodu porušenia zmluvných povinností došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Žalovaná nepredložila do konania dôkazy, že by istinu po výzve banky alebo výzve žalobcu zaplatila.

20. Súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 NV SR č. 87/1995 Z. z. ako sankciu zo zákona za neplnenie povinnosti plniť včas a riadne.

21. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 25,50 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 19. 06. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasným zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov

spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

22. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

23. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

24. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % ako úspešnej strane sporu, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť potom čo bude rozhodnuté o výške trov samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštného predpisu.